

ÚTMUTATÓ

ÓVODAI

SZAKMAI GYAKORLATOKHOZ

2. félév

Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység (egyéni, csoportos szakmai gyakorlat)

Frissítés: 2019. január 10.

Kedves Óvodapedagógus Hallgatók!

Minden félévben *Útmutató* segíti a gyakorlatokon való részvételt, a munka szervezését és a hallgatói feladatok megoldását és a követelmények teljesítését.

Ebben a dokumentumban megtalálják a tudnivalókat: a tanegység leírásait, a félévzárás módját, a tantárgyi követelményeket.

Kérjük, figyelmesen olvassa a következő oldalakat, melyek – többek között – az alábbi fontos információkat tartalmazzák a szakmai gyakorlattal kapcsolatban:

- mikor és hogyan kell megjelennie a gyakorlólhelyen,
- kinél kell jelentkeznie megérkezésekor,
- mit kell magával hoznia,
- milyen feladatokat kell elvégeznie,
- hogyan igazoltassa gyakorlatát,
- mi a teendője, ha betegség miatt nem tud részt venni a gyakorlaton.

Kívánunk Önnek hasznos szakmai tapasztalatszerzést! Reméljük, hogy az óvodáról és az óvodapedagógusi tevékenységekről számos ismerettel, élménnyel gazdagodik a szakmai gyakorlatok során!

Kedves Mentor Óvodapedagógus!

Ebben a félévben Önök is részt vesznek az óvodapedagógus hallgatók 2. félévi szakmai gyakorlati képzésének folyamatában. A sokrétű képzési feladatot útmutatóval segítjük, amely információkat tartalmaz a félév szakmai gyakorlatával kapcsolatban.

Kérjük, hogy az útmutatóban leírtak alapján szervezzék, irányítsák a hallgatók munkáját.

Ha az információkon kívül bármilyen kérdésük felmerül, tisztelettel állnak rendelkezésükre a gyakorlatvezető oktatók:

Eszterházy Károly Egyetem, Eger

Bocsiné Percze Andrea

bocsine.andrea@uni-eszterhazy.hu

+36-30-7428-997

Eszterházy Károly Egyetem Comenius Campus, Sárospatak

Lívják Emília

livjak.emilia@uni-eszterhazy.hu

+ 36-30-9982-528

Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campus, Jászberény

Kisné dr. Bernhardt Renáta

bernhardt.renata@uni-eszterhazy.hu

+36-57-502-468, +36-30-30 2317-861

1. Általános tudnivalók, irányelvek

- Az *Útmutató* az egyetemi/campus honlapon olvasható, illetve onnan letölthető, nyomtatható.
- A gyakorlatot az *Útmutatóban* rögzített módon kell teljesíteni.
- A szakmai gyakorlati tantárgy vezetője az *egyéni gyakorlat esetében a mentor óvodapedagógus*, a *csoportos gyakorlat esetén a gyakorlatvezető oktató/mentor óvodapedagógus*. Ők segítik a hallgatók szakmai gyakorlatát, ellenőrzik és értékelik a feladatok, követelmények, elvárások teljesítését, ellenőrzik a jelenlétet és a megjelenés módját, vezetik az összesítő jegyzéket.
- A hallgatók gyakorlati képzésre történő beosztását az adott tanegység óvodai gyakorlatáért felelős gyakorlatvezető oktató / óvoda vezetője készíti el. Az egyes hallgatókra vonatkozó konkrét beosztást ők közlik.
- Az óvodai gyakorlat megkezdésének feltétele az egészségügyi alkalmasság, melyről szóló orvosi igazolást, eü. kis könyvet minden gyakorlati félév elején a gyakorlatvezető oktatónak / mentor óvodapedagógusnak kell bemutatnia.
- A jelenlétet a TVSZ szabályozza http://uni-eszterhazy.hu/public/uploads/tanulmanyi-es-vizsgaszab-2015-szept-2-kesz_56a08e9903bca.pdf. A hallgató az egyéni és csoportos gyakorlatról nem hiányozhat. Amennyiben betegség miatt nem tud megjelenni, távolmaradását legkésőbb a hiányzás napján 7.30-ig jeleznie kell a tantárgy vezetőjének. A hiányzásáról szóló orvosi igazolást a következő heti gyakorlati napon be kell mutatnia. A gyakorlat pótlására igazolt hiányzás esetén a gyakorlatvezető oktatóval / mentor óvodapedagógussal egyeztetve, a szorgalmi időszakban előre szervezett időpontban van lehetősége.
- A hallgatótól elvárjuk, hogy a gyakorlaton az alkalomhoz illő ruházatban jelenjen meg. Magatartását, megjelenését illetően köteles betartani a gyakorlati hely házirendjében foglaltakat.
- Általános követelmény a szabad mozgást lehetővé tevő, a munkavégzéshez alkalmas, kulturált öltözék, zárt cipő viselése, a feltűzött haj, a megfelelő derékmagasságú nadrág, a köldököt takaró blúz, a szolid és biztonságos ékszerszelet; testékszerek, műkörmök és az erős smink mellőzése. A megjelenésre vonatkozó előírások betartását a tantárgy vezetője ellenőrzi. Amennyiben a hallgató megjelenése nem az előírásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt.
- A gyakorlatokon kezdés előtt 15 perccel kell megjelennie, kezdésre már átöltözve (kényelmes ruházat, váltócipő) a csoportszobában kell lennie.
- A szakmai gyakorlat ideje alatt *szakmai dokumentációt* vezessen a megadott feladatsor alapján, a mentor óvodapedagógus instrukciói, iránymutatásai szerint.
- A csoportos gyakorlat során a barátkozó szándékú kisgyermek figyelmét az érintett hallgató finoman vezesse vissza a csoport tevékenységéhez.
- A hallgatók csoportszobában történő étkezése pedagógiai és higiénés okok miatt semmilyen formában nem megengedett.
- A levelező tagozatos hallgatók feladatai és kötelezettségei megegyeznek a nappali képzésben résztvevőkével, az előírt összes óraszám is azonos a felsőoktatási törvény szerinti KKK útmutatási alapján.

- A szakmai gyakorlaton vezetett, és a hallgató által átdolgozott szakmai dokumentáció a hallgató **portfóliójának** a része. A kurzus végén a gyakorlatvezető oktatók ellenőrzik, hogy a hallgatók az anyagot Word /Pdf dokumentumban elektronikus mappában tárolják.
- A hallgató munkájának záró minősítését a gyakorlatvezető oktató és a mentor óvodapedagógus együttes értékelése adja. A minősítés akkor eredményes, ha mindkét részjegy – egyéni és csoportos gyakorlat részterület jegye – legalább elégséges. A gyakorlatvezető oktató a *záró minősítést* a szorgalmi időszak végén, a szabályzatban előírt határidőig bejegyzí a nyilvántartó rendszerbe (NEPTUN).

A gyakorlati képzés átfogó célja:

Az óvodapedagógus hivatásra való felkészítés, a szakképzési és kimeneti követelmények szerinti szakmai kompetenciák kialakítása, elmélyítése. Ismereteket és élményeket nyújtani az egyes intézmények eltérő és hasonló vonásairól, a gyermekekkel való bánásmódról, az óvoda intézménye és a család kapcsolatáról, a felnőtt és a gyermek viszonyáról. A gyakorlati képzés fejleszti azokat a jártasságokat, készségeket és képességeket, amelyek alkalmassá teszik a hallgatót a 3-7 éves korú gyermekek gondozására, nevelésére. A gyakorlatok során elvégzett feladatok segítik az elméleti ismeretek mélyülését, és megalapozzák a végzés utáni szakmai munkát, valamint a további tanulmányokat.

Eljárás levelező tagozaton:

- a) a hallgató a szakmai egyéni gyakorlatát – a szabályoknak megfelelően – a mentor óvodapedagógus vezetésével a saját maga által választott külső gyakorló helyszínen végzi el
- b) a hallgató a szakmai csoportos gyakorlatát a gyakorlatvezető oktató vezetésével és az oktató által kijelölt helyszínen végzi el - a szabályoknak megfelelően, a mintatantervben szereplő csoportos gyakorlat óraszámának legalább az 1/3-át kell letölteniük, amely campusonként változhat-
- c) tantárgyanként – **külön egyéni és csoportos –elkészíti a Pedagógiai naplóját, melyet, nyomtatott vagy elektronikus formában – a gyakorlatvezető oktatóval egyeztetve - a mellékletekkel együtt (jelenléti összesítők, értékelő lapok stb.) értékelésre átadják a gyakorlatvezető oktátónak, az általa meghatározott időpontig.**

2. Az óvodapedagógus szak gyakorlati képzési rendszere

1.	Tájékozódás és megfigyelés az óvodai életben	10 nap (60 óra)								2 kr	gyj
2.	Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1.		10 nap (60 óra) + 45 óra							4 kr	gyj
3.	Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 2.		10 nap (60 óra) + 45 óra							4 kr	gyj
4.	Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 3.			10 nap (60 óra) + 45 óra						5 kr	gyj
5.	Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 4				10 nap (60 óra) + 45 óra					6 kr	gyj
6.	Külső komplex szakmai gyakorlat					8 hét (240 óra)				9 kr.	gyj

3. A félév szakmai tantárgyának tanegységeirésa

(1.) Tantárgy neve: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység	Kreditértéke: 4 kr
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
A tanóra típusa: gyak. és óraszám: egyéni gyakorlat 60 óra / 10 nap ; csoportos gyakorlat 45 óra az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve: -) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyj Az ismeret ellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): pedagógiai napló készítése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Tájékozódás és megfigyelés az óvodai életben és Játék pedagógiája és módszertana.	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	

- Az óvodáskorú gyermekekkel való kapcsolatteremtő és kommunikációs képesség fejlesztése
- Egyre önállóbb részvétel a gyermekcsoport körüli gondozási és szervezési feladatokban
- A csoportban folyó munka jellegű tevékenységek egyre önállóbb irányítása
- A játéktevékenységek szervezéséhez szükséges módszertani ismeretek alkalmazása
- Játék objektív, szubjektív feltételeinek megteremtése, játékra ható viselkedése, játszóképessége, a játék tartalmának bővítése, gazdagítása
- A szabad, folyamatos játéktevékenység fejlesztési lehetőségeinek tervezése, megteremtése, lebonyolítása, a tervezett, alkalomhoz kötött és spontán tevékenységek keretein belül
- A gyermekközpontú szemléletmód legfőbb ismérvei
- A pedagógiai napló feljegyzéseinek szakszerű vezetése, a megfelelő szakmai nyelvezet és kifejezőskultúra használata.
- Az óvodai gyermekcsoportba bekapcsolódó hallgatótárs megfigyelése,
- Az óvodapedagógusi teendők mélyebb megismerése, a pályaismeret gazdagítása.
- Megfelelő szakmai nyelvezet és kifejezőskultúra használata,
- A megfigyeléseket rögzítő dokumentumok szakszerű vezetése.
- A hallgató megfigyeléseit, tapasztalatait - pedagógiai, pszichológiai és módszertani szempontok alapján - a Pedagógiai naplóban rögzítse, elemezze, törekedjen a megfelelő szakmai nyelvezet és kifejezőskultúra használatára, értékelje nevelőmunkáját.

A **2-5** legfontosabb **kötelező**, illetve **ajánlott irodalom** (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

- *Óvodai Nevelési Országos Alapprogram*
- *Az óvoda helyi pedagógiai programja*
- *Az Óvodai nevelés című folyóirat aktuális, vonatkozó írásai*
- B. Méhes Vera: *Az óvónő és az óvodai játék*. Bp. Calibra. 1993. ISBN: 9637740619
- Kovácsné Bakosi Éva: *A játszóképesség, mint a kisgyermekkel foglalkozók kulcskompetenciája* Debrecen. 2008. ISBN: 9789637292316

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont)** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

tudása

- ismeri az óvodás korú gyermek személyiségének fejlődési sajátosságait, illetve a személyiség fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- ismeri a gyermeki játék objektív, szubjektív feltételeit,
- ismeri az óvodapedagógus játékra ható viselkedésének feltételeit,
- ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit
- az élményszerű óvodai életmódszervezés lehetőségeit,
- tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével
- ismeri a játék tevékenységekhez szükséges módszereket.

képességei

- rendelkezik gyermekközpontú szemlélettel, az indirekt játék vezetésének képességével, játszóképességgel,
- helyesen alkalmazza megszerzett pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismereteit az óvodai nevelés gyakorlatában
- a 3-7 éves gyermek, gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében határozza meg és választja ki a megfelelő nevelési célokat, feladatokat, tartalmakat.
- képes differenciált irányításra - facilitálásra, elemzésre, értékelésre
- megfigyeli a 3-7 éves gyermek személyiségének képességstruktúrájának sajátosságait
- helyesen alkalmazza megszerzett pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismereteit az óvodai nevelés gyakorlatában
- megfigyeli a 3-7 éves gyermek személyiségének képességstruktúrájának sajátosságait
- képes az óvodai gyermekcsoportban folyó gondozótevékenység feladatainak ellátására

attitűdje

- elkötelezett az óvodai gyermekcsoportok tapasztalatainak, ismereteinek bővítését segítő módszerek, tevékenység iránt
- igénye van az óvodai nevelési folyamat több szempontú elemzésére – értékelésére

- igénye van a szakmai együttműködésre a gyerekek nevelésében, gondozásában; a team-munkához szükséges kooperációra

autonómiája és felelőssége

- felelősséget érez a rábízott 3-6-7 éves gyermekekért, gyermekcsoportokért, az óvodai intézményben végzett tevékenységéért
- felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért
- gyakorlatai során szerzett tapasztalatai alapján reflektív óvodapedagógusként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Téglás Zsolt adjunktus, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktatók: Livják Emília tanársegéd, Bocsiné Percze Andrea mesteroktató, Dr. Kisné Bernhardt Renáta adjunktus.

4. A gyakorlati idő feladatai, megfigyelési szempontjai

4.1. A tantárgy neve: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 3. / játéktevékenység (egyéni gyakorlat)

A hallgató feladata az egyéni gyakorlatot megelőzően:

- Olvassa el az óvoda vagy a fenntartó honlapján az *óvoda Pedagógiai Programját*.
- *Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját, különösen az alábbi fejezeteket: Az óvodai nevelés feladatai fejezetből „Az egészséges életmód alakítása” és „Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés” részeket ; Az óvodai élet megszervezésének elvei fejezetből „Az óvodai élet megszervezése” és „Az óvoda kapcsolatai” részeket; Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai fejezetből: „Játék”, fejezetet.*
- Az előző félév gyakorlati tapasztalatainak, benyomásainak rövid összegzése írásban.
- **„Mit várok a II. félévtől?” címmel elvárások megfogalmazása, továbbá II. félévre fejlődési terv készítése.**

1. hét

1. nap

- Írja le a csoport heti- és napirendjét!
- Figyelje meg és jegyezze le a csoport szokás- és szabályrendszerét!
- Figyelje meg és írja le, milyen játékterek vannak a csoportban!

2. nap

- Figyelje meg és írja le a délelőtti gondozási tevékenységeket, feladatokat!
- Ismerje fel és jegyezze le a mentor óvodapedagógus szerepét a gondozási feladatok ellátásában!
- Ismerje fel és jegyezze le a dajka/pedagógiai asszisztens szerepét a gondozási feladatok ellátásában!

3. nap

- Jegyezze le a mentor óvodapedagógustól kapott gondozási feladatát és annak tapasztalatát!
- Írjon konkrét példákat arra, hogyan valósul meg a differenciálás a gondozási feladatok ellátásánál!
- Figyelje meg, hogy melyek azok a gyermeki igények, melyek testi szükségletként előlépnek a napirend valamely időszakában (táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés, mozgás)!

4. nap

- Ismerje fel és rögzítse, hogy milyen játékfajtákat látott!
- Írjon konkrét példákat arra, hogy eddig milyen játéktémákat látott!
- Rögzítse, hogy milyen játéktevékenységekbe próbált bekapcsolódni és milyen eredményességgel!

5. nap

- Kísérje figyelemmel és segítse a gyermekek játéktevékenységét. Írja le tapasztalatait!
- Figyelje meg és írja le, melyek a kedvelt játéktevékenységek a csoportban!
- Elemezzen egy szabadon választott - csoportszobai vagy udvari- játékszert (miből készült, mérete, funkciója, hol használják, ki vagy kik használják, kiknek ajánlja...!)

2.hét

1. nap

- Jegyezze le a mentor óvodapedagógustól kapott gondozási feladatát és annak tapasztalatát!
- Figyelje meg és írja le, milyen mozgás lehetőségeket biztosított a mentor óvodapedagógus a nap folyamán!
- Az óvoda udvara, mint játéktér bemutatása.

2. nap

- Írjon példákat az aktuális napi játékban alkalmazott ismeretnyújtási lehetőségek megragadására!
- Jegyezze le, hogyan ragadja meg a mentor óvodapedagógus a délelőtti folyamán adódó spontán lehetőséget/ lehetőségeket a mesélésre, verselésre!
- Írjon konkrét példákat milyen munkajellegű tevékenységeket látott!

3. nap

- Jegyezzen le egy játékközben felmerült konfliktus helyzetet (konfliktus megnyilvánulása, probléma oka, résztvevői, megoldása)!
- Írja le, hogy hogyan teremtett kapcsolatot a gyermekekkel!
- Írjon példát a mentor óvodapedagógus mind a gyerekekkel, mind a felnőttekkel való kommunikációjára!

4. nap

- Jegyezze le a mentor óvodapedagógustól kapott gondozási feladatát és annak tapasztalatát!
- Írjon konkrét példákat arra, hogyan jelent meg a gyermekközpontú szemléletmód a délelőtti folyamán!
- Előzetes megfigyeléseire alapozva fejlesszen tovább egy kedvelt játéktevékenységet úgy, hogy a gyermekekkel közösen készíti el a játékhoz szükséges eszközt, és jegyezze le a tapasztalatát!

5. nap

- Kapcsolatom alakulása a gyermekekkel (mi sikerült, mi nem?).
- Kitűzött céljaim hogyan valósultak meg? Személyes elvárásáimnak sikerült-e megfelelni?
- Az óvodai munka öröme, nehézségei.

4.2. A tantárgy neve: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység (csoportos gyakorlat)

A hallgató feladata a csoportos gyakorlatot megelőzően:

- Olvassa el az óvoda vagy a fenntartó honlapján az *óvoda Pedagógiai Programját*.
- **Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját, különösen az alábbi fejezeteket:** *Az óvodai nevelés feladatai fejezetből „Az egészséges életmód alakítása” és „Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés” részeket ; Az óvodai élet megszervezésének elvei fejezetből „Az óvodai élet megszervezése” és „Az óvoda kapcsolatai” részeket; Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai fejezetből: „Játék”, fejezetet.*

• Megfigyelési szempontok:

1. alkalom

- Figyelje meg a csoportban zajló játéktevékenységeket és nevezze meg az előforduló játékfajtákat!
- Figyeljen meg egy gyermeket játéktevékenység közben (15-20 perc), megfigyelését rögzítse!
- Figyelje meg és írja le, hogy hogyan teremtette meg a mentor óvodapedagógus a játék feltételeit (szubjektív, objektív)!

2. alkalom

- Jegyezzen le egy példát a játékban rejlő ismeretnyújtási lehetőség megragadására a délelőtt során!
- Figyelje meg és rögzítse, hogy a dajka/pedagógiai asszisztens/az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa hogyan segíti a mentor óvodapedagógus munkáját a szabad játék közben és a gondozási feladatok teljesítésében!
- Figyelje meg és írjon példákat arra, hogy a csoport szokásrendje hogyan igazodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz!

3. alkalom

- Figyeljen meg és írjon le egy játéksituációt gyermek-gyermek között!
- Figyelje meg és írja le a mentor óvodapedagógus gondozó, nevelő tevékenységét!
- Írjon le a mentor óvodapedagógus nevelő tevékenysége során fellépő problémát!

4. alkalom

- Figyelje meg és rögzítse a mentor óvodapedagógus és munkatársai közötti együttműködést!
- Jellemezze a mentor óvodapedagógus attitűdjét!
- Elemezzen egy gyermeki játéksituációt (mit csinálnak, mit mondanak, érzelmeik, játék menete, eszközök, helye, gyermekek életkora, neme...)!

5. alkalom

- Figyelje meg, és írja le, hogy a mentor óvodapedagógus az érkező gyermekekkel hogyan vette fel a kapcsolatot!
- Figyelje meg és jegyezze le a gyermekközpontú szemléletmód megnyilvánulásait a csoportban!
- Elemezzen egy játéksituációt (gyermek-gyermek vagy gyermek-óvodapedagógus)!

6. alkalom

- Figyelje meg és írja le, hogyan szolgálja a csoport napirendje a gyermekek érdekeit!
- Írjon példákat arra, hogyan osztotta meg a mentor óvodapedagógus a figyelmét a csoportban!

- Figyelje meg és írja le, hogy hogyan differenciál a mentor óvodapedagógus a gondozási feladatok során?

7. alkalom

- Figyeljen meg és írjon le egy játéksituációt gyermek-óvodapedagógus között!
- Figyelje meg és írja le, milyen gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít a mentor óvodapedagógus a játékhoz!
- Összegezze röviden benyomásait, gondolatait, tapasztalatait a csoport játékaival és a csoport játéktevékenységével kapcsolatosan!

5. Javasolt szempontsor az óvodapedagógus szakos hallgató folyamatos munkájának elemzéséhez, értékeléséhez (önreflexióhoz is ajánljuk)

Általános szempontok:

- kapcsolatteremtése, kapcsolattartása a gyermekekkel, a gyermekcsoporttal;
- óvodapedagógiai attitűdje (segítő, támogató, koordináló, a gyerekekkel együttműködő, szeretetteljes, empatikus, toleráns stb.);
- az óvodai életbe történő beilleszkedése, kollegiális kapcsolata és kommunikációja az óvodapedagógusokkal és dajkákkal;
- a szülőkkel való kapcsolata (kölsönös tisztelet és elfogadás);
- a pedagógiai és a működést segítő dokumentumok tartalmával való azonosulása;
- a gyermeki személyiség figyelembevétele, a csoport összetételéből adódó lehetőségeknek, a differenciálás elvének megfelelő alkalmazása (eltérő életkor, képesség);
- a csoport mindennapjainak új ötletekkel való gazdagítása;
- emberi kapcsolata a mentorral, ennek hatása a tervező munkára, annak gyakorlati megvalósulására;
- tervezőmunkája, pedagógiai/pszichológiai/módszertani felkészültsége, feladatainak elvégzése;
- bekapcsolódása a gyerekek játékába, a gondozási teendők ellátásába, a fő tevékenységekbe;
- fokozatos önállósága, megfelelő kezdeményezőkézsége;
- figyelemmegosztása, szervezőkézsége, reagáló-, konfliktusmegoldó képessége;
- elemző-, értékelő képessége, realitásérzéke;
- munkájának pozitívumai, esetleges hiányosságainak háttere, okai.

Játék:

A játék feltételei, téri – tárgyi környezete

- Hogyan teremti meg az óvodapedagógus a játék objektív és szubjektív feltételeit?
- A játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek? Írja le a játékteret!
- Hogyan biztosított a meglévő játékszerekhez való hozzáférés tudatos fluktuációjukkal együtt?
- Milyen gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít az óvodapedagógus a játékhoz? Lát-e példát építkezésre, barkácsolásra, stb.? Jegyezze le ezeket!
- Írja le azokat a helyszíneket, amelyek alkalmasak szerepjáték kialakulására?
- Hogyan biztosítja a gyermeki igénynek megfelelő szabad játékot a napirend?
- Hogyan biztosított a játék mellett más tevékenység helyek kialakítása?

A gyermek – óvodapedagógus kapcsolata játék során

- Hogyan alakítja az óvodapedagógus a csoport légkörét az elmélyült játék megteremtéshez? Részletesen elemezze az óvodapedagógus hangját, hangszínét, stílusát, értékelje játékban vállalt

szerepének milyenségét, ötletek adását, segítségnyújtásának milyenségét, metakommunikációjának megfelelőségét, stb.

- Mi a jellemzőbb a megfigyelt tevékenység alatt? - A személyes kontaktus, a gyermek közelében való elhelyezkedés, kötetlen beszélgetés, a gyermek játéktevékenységének pozitív tükrözése, a gyermek által kért segítség biztosítása, vagy a frontális közlés? Írjon ezekre példákat!
- Hogyan fejezi ki az óvodapedagógus az érzelmeit?
- Hogyan támogatja (facilitálja) az óvodapedagógus a gyermekek játéktevékenységeit?
- Írjon példákat, hogyan képes az óvodapedagógus áttekinteni a gyerekcsoport egészét?
- Észreveszi-e az óvodapedagógus a gyerekek közt kialakuló konfliktusokat, a veszélyeket hordozó elképzeléseket, hogyan kontrollálja, segíti azok megoldását, megállítását?
- A játéktevékenység teljes időtartama alatt, az óvodapedagógus milyen szervezési feladatokat lát el és ezek mennyiben indokoltak? Mindezt hogyan oldja meg?
- A játékidő alatt felmerülő gondozási tennivalókat észreveszi-e az óvodapedagógus, hogyan valósítja meg a differenciált gondozást, milyen a gyerekekkel való kapcsolata a gondozási tevékenység közben?
- Észlel-e különbségeket a SNI vagy tehetséges gyermek és a többségi gyermek játékának támogatásában? Ha igen, írja le!

A játék fajtái, tartalma

- Írja le a megfigyelhető játékfajtákat!
- Megfelel-e játéktevékenység a gyerekcsoport, illetve egy-egy gyermek igényeinek? Milyen példákat lát erre?
- Írja le, a játékidőben felfedezhető párhuzamos tevékenységeket!
- Nevezze meg milyen tevékenységet integrált tervezetten, az óvodapedagógus a játékba!
- Milyen szokásokat, szabályokat figyelt meg a szabad játékban?
- Milyen munkajellegű tevékenységek végzését figyelt meg a játék során? Írja le a látott tevékenységeket!

Gondozási feladatok, munka jellegű tevékenységek:

- támaszkodása a csoport szokásaira, a gyerekek önállóságára;
- a feladatok, célok megvalósítása, ezek hozzájárulása a szakmai fejlődéshez (erőfeszítés mértéke, motiváció, ráfordított idő és energia / siker mértéke);
- a gyermekközpontú szemlélet alkalmazása és hatása (hozzájárulás a gyermekek neveléséhez, komfortérzetük erősítéséhez, érzelmi életük gazdagításához, értelmük fejlesztéséhez);
- figyelemmegosztása;
- a gyermekek motiválása, segítése, megnyilvánulásai/munkálkodásaik értékelése.

6. Pedagógiai napló tartalma

(Egyéni és csoportos gyakorlat esetén is)

Fedlap:

- a lap tetején középen az egyetem/campus logója
- a lap közepén: Pedagógiai napló
- lap alján, jobb oldalon: hallgató neve, neptun kódja, évfolyam és tagozat
- lap alján, bal oldalán: a gyakorlatért felelős oktató neve és beosztása

1. Adatok az óvodáról:

- név, cím, OM azonosító
- óvodavezető neve
- gyermeklétszám, csoportok száma

2. Az adott gyermekcsoport főbb adatai (csoportnapló alapján):

- csoport neve
- csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák neve
- csoport névsora (nem írható teljes név!), jelek
- heti rend
- napirend
- nevelési tervből „Egészséges életmód alakítása” és „*Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés*” rész
- a csoport szokás és szabályrendszere

3. A megadott szempontok szerinti megfigyelés tapasztalatainak rögzítése, továbbá elemzések a megadott tartalmi és formai követelmények alapján.

4. Egyéni gyakorlat esetén hallgatói összegző **önreflexió** minden napról és mentori összegző reflexió a gyakorlat végén.

7. A gyakorlatok értékelése

- Az értékelés módja mindkét tantárgynál: **gyakorlati jegy**. A hallgató munkájának záró minősítését a gyakorlatvezető oktató és a mentor óvodapedagógus együttes értékelése adja. A minősítés akkor eredményes, ha mindkét részjegy – egyéni és csoportos gyakorlat részterület jegye – legalább elégséges. A gyakorlatvezető oktató a *záró minősítést* a szorgalmi időszak végén, a szabályzatban előírt határidőig bejegyzí a nyilvántartó rendszerbe (NEPTUN).

Egyéni gyakorlat értékelése

Az értékelés módja: **gyakorlati jegy**.

A gyakorlati jegy megállapításához mind a szöveges tartalmakat, mind a mért teljesítményt figyelembe kell venni.

A mért teljesítmény (max. 100 pont) összetevői:

- szakmai dokumentáció vezetése (megfigyelések, reflexiók, tevékenység tervezetek) max. 40 pont;
- gyakorlati feladatok teljesítése (megvalósítás) max. 40 pont;

- önreflexió (napi szóbeli önértékelések) max. 20 pont;

A gyakorlati jegy megállapítása:

Jeles (5) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 90-100 pont között van:

- gyakorlatát az előírásokat teljesítve végezte el,
- a kapott feladatokat kiváló eredménnyel teljesítette,
- önismerete jó, eredményeit ismeri, törekszik az elfogulatlanságra, hibáit javítja,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli, színesíti, differenciálja
- kiváló helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- kiváló szervező.

Jó (4) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 76-89 pont között van:

- gyakorlatát előírás szerint hiánytalanul teljesítette,
- a kapott feladatokat eredményesen teljesítette,
- törekszik az önismeretre, ismeri saját eredményeit és javítja hibáit,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli, javítja, színesíti,
- jó helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- jó szervező.

Közepes (3) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 61-75 pont között van:

- gyakorlatát átlagosan, változó minőségben teljesítette,
- a félévre előírt feladatokat hiánytalanul teljesítette,
- törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére,
- önismerete csaknem teljes, hibái felismerésében támogatásra szorul, kudarcai okait segítséggel felismeri,
- kommunikációs képességeit folyamatosan műveli,
- átlagos helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik.

Elégséges (2) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 51-60 pont között van:

- gyakorlatát még elfogadhatóan teljesítette, s igazolt mulasztás esetén hiányzó feladatait bepótolta,
- feladatai elvégzésében folyamatos támogatásra, kontrollra szorul, önállóan,
- önismerete hiányos, hibáit önállóan nem ismeri fel, azokat, mint kudarcai okait nem fogadja el,
- éppen elfogadható helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik.

Elégtelen (1) gyakorlati jegyet kap, akinek a teljesítménye 0-50 pont között van:

- feladatait nem hiánytalanul teljesítette,
- hiányzásait, hiányosságait nem pótolta,
- munkavégzése az elégséges szintjét nem éri el.

A csoportos gyakorlat értékelése

A mért teljesítmény (max. 100 pont) összetevői:

- szakmai dokumentáció vezetése (elemzések, reflexiók a megadott szempontok alapján) max. 70 pont;
- az óvodai tevékenységek és interakciók elemzése - max. 30 pont;

A gyakorlati jegy megállapítása:

Jeles (5) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 90-100 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatokat az előírásoknak megfelelően magas színvonalon teljesítette,
- önállóan, igényesen vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét nagyfokú érdeklődéssel figyelte,
- kiváló helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- a megbeszéléseken és a kontakt órán érdeklődő, aktív, szakmódszertani elemzésére a nagyfokú tárgylagosság jellemző,
- kommunikációs képességeit folyamatosan fejleszti.

Jó (4) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 76-89 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatokat az előírás szerint jó színvonalon, hiánytalanul teljesítette,
- önállóan vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét érdeklődéssel figyelte,
- jó helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- a megbeszéléseken és a kontakt órán aktív, szakmódszertani elemzésére elfogulatlanság jellemző,
- tudatosan törekszik a követelményekben megfogalmazott alapvető képességek fejlesztésére.

Közepes (3) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 61-75 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait átlagosan, változó minőségben teljesítette,
- vezette a szakmai dokumentációt,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét figyelte,
- átlagos helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik
- megbeszéléseken és a kontakt órán részt vett, szakmódszertani elemzésében segítséget igényel,
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégséges (2) gyakorlati jegyet az kaphat, akinek a teljesítménye 51-60 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait elfogadhatóan teljesítette,
- igazolt mulasztás esetén hiányzó feladatait bepótolta,
- szakmai dokumentációját hiányosan vezette,
- az egyéni gyakorlatát teljesítő hallgatótársa tevékenységét figyelte,
- éppen elfogadható helyzetfelismerő és elemző képességgel rendelkezik,
- megbeszéléseken és a kontakt órán részt vett, szakmódszertani elemzése sok segítséget igényel,
- kommunikációs képességei fejlesztésre szorulnak.

Elégtelen (1) gyakorlati jegyet kap, akinek a teljesítménye 0-50 pont között van:

- a tanegységre előírt feladatait nem hiánytalanul teljesítette,
- hiányzásait, hiányosságait nem pótolta,
- munkavégzése az elégséges szintjét nem éri el.

Űrlapok / Mellékletek

1/A. Jelenléti összesítő (egyéni szakmai gyakorlat)

1/B. Jelenléti összesítő (csoportos szakmai gyakorlat)

2/A. Értékelési összesítő (egyéni szakmai gyakorlat)

2/B. Értékelési összesítő (csoportos szakmai gyakorlat)

3. Felkérő levél (levelező tagozat)

4. Befogadó nyilatkozat (levelező tagozat)

5. Fejlődési terv minta

6. Játéksituáció elemzés szempontjai minta

1/A. JELENLÉTI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység (egyéni szakmai gyakorlat) 2. félév

Tanév: ..... Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe: .....

Mentor óvodapedagógus neve: .....

sor- szám	NÉV	ALKALMAK 50 óra / 2 hét										
		1. nap dátum	2. nap dátum	3. nap dátum	4.nap dátum	5.nap dátum	6.nap dátum	7.nap dátum:	8.nap dátum:	9.nap dátum:	10.nap dátum:	pót dátum:
1.												
2.												
3.												
4.												

a jelenlét jelölése: X

a hiányzás jelölése: -

Kelt: .....

.....
mentor óvodapedagógus

1/B. JELENLÉTI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység (csoportos szakmai gyakorlat) 2. félév

Tanév: ..... Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe:

.....

Gyakorlatvezető oktató/mentor óvodapedagógus neve:

.....

r-szám	NÉV	1.dátum	2.dátum	3.dátum	4.dátum	5.dátum	6.dátum	7.dátum	pót dátum:
		1.							
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									

*jelölje az adatsorban a képzési formát

a jelenlét jelölése: **X**

a hiányzás jelölése: -

Kelt: .....

.....

mentor óvodapedagógus

2/A. ÉRTÉKELÉSI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység
(egyéni szakmai gyakorlat) 2. félév

Tanév: .....

Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe:

.....

Mentor óvodapedagógus neve:

.....

sorszám	Név	Szakmai dokumentáció vezetése (max. 40 pont)	Gyakorlati feladatok teljesítése (max. 40 pont)	Önreflexió (max. 20 pont)	Összesen (max. 100 pont)	Gyakorlati érdemjegy
1.						
2.						
3.						
4.						

Kelt: .....

.....

mentor óvodapedagógus

2/B. ÉRTÉKELÉSI ÖSSZESÍTŐ

Tantárgy: Óvodai tevékenységek önálló irányítása és interakciók elemzése 1. / játéktevékenység (csoportos szakmai gyakorlat) 2. félév

Tanév: .....

Tagozat: nappali, levelező*

Intézmény neve, címe: .....

Mentor óvodapedagógus neve:

.....

sorszám	Név	Szakmai dokumentáció vezetése (max. 70 pont)	Óvodai tevékenységek és interakciók elemzése (max. 30 pont)	Összesen (max. 100 pont)	Gyakorlati érdemjegy
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

* jelölje az adatsorban a képzési formát

Kelt: .....

.....
mentor óvodapedagógus

FELKÉRŐ LEVÉL KÜLSŐ SZAKMAI GYAKORLATRA

Tisztelt Intézményvezető!

Tisztelettel felkérem Önt, valamint az intézményében dolgozó pedagógusokat, hogy szakmai tudásukkal és tapasztalatukkal vegyenek részt ..... (név, hallgatói kód) az Eszterházy Károly Egyetem..... Campus I. évfolyamos óvodapedagógus (BA) szakos hallgatójának 2. félévi gyakorlati képzésében. Kérem, hogy erről a “Befogadó nyilatkozat” kitöltésével és aláírásával szíveskedjen nyilatkozni.

Hozzájárulását köszönjük és további eredményes munkát kívánunk!

dr. Mező Ferenc sk. intézetigazgató EKE
dr. Kelemen Judit sk. főigazgató EKE CC
dr. Varró Bernadett sk. főigazgató EKE JC

ÓVODAI BEFOGADÓ NYILATKOZAT SZAKMAI GYAKORLATRA

Alulírott intézményvezető hozzájárulok ahhoz, hogy ..... (név, hallgatói kód) az Eszterházy Károly Egyetem .....Campus I. évfolyamos óvodapedagógus szakos hallgatója a 201... év ..... hó .... nap és 201.... év ..... hó ..... nap között a 2. félévre kötelezően előírt szakmai gyakorlatát a vezetésem alatt álló intézményben teljesítse.

Az óvoda neve, címe, elérhetőségei:

.....
.....

Az óvoda vezetője: .....

A mentor óvodapedagógus: .....

A gyakorlat ideje: .....

Kelt: .....

.....
intézményvezető

3. Fejlődési terv MINTA

Miben akarok fejlődni	Mit teszek érte	Hogyan támogatja a mentor
<p><i>Konfliktushelyzetek megoldására való képesség</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Megfigyelem a mentor óvodapedagógust, hogy a csoportban előforduló konfliktushelyzeteket hogyan kezeli - Csoportba járó gyermekekről tájékozódás a mentor óvodapedagógustól 	<ul style="list-style-type: none"> - Ösztönzöm az előforduló konfliktus helyzetek önálló megoldására - Megismertetem konfliktuskezelési stratégiákkal - A csoportban felmerülő nevelési szituációk, konfliktushelyzetek közös elemzése a hallgatóval
<p><i>Játszóképeség, játékirányító képesség</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Játékelméleti ismereteim felfrissítése - Mentor óvodapedagógus megfigyelése - Bekapcsolodom a gyermekek játékába 	<ul style="list-style-type: none"> - Bekapcsolom a hallgatót a játéktevékenységek tervezésébe, szervezésébe, irányításába - Részfeladatok önálló ellátásával bízom meg - Modellálom számára a játék tartalmának színesítési és bővítési lehetőségeit - Közös elemzést, értékelést a tevékenységeket
<p><i>Kommunikációs készség</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az óvodás gyermek beszédfejlődésének jellemzőit elméletben átnézem - Megfigyelem az óvónőnek a gyermekekkel való kommunikációját 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunikációs mintaadással - Pedagógiai helyzetek kommunikációs lehetőségeinek közös elemzésével - Ösztönözni a kommunikációs lehetőségek kihasználására

<p><i>Gondozás során a gyermekek szükségleteihez igazodó bánásmód alkalmazása</i></p>	<p><i>- Interneten tájékozódok az óvodai gondozási tevékenységekkel, gyermekek testi szükségleteivel kapcsolatban</i></p> <p><i>- Mentortól kérek feladatot, amiből tapasztalatot szerezhetek</i></p>	<p><i>- Az óvoda pedagógiai programjának, a csoport naplójának gondozással kapcsolatos fejezeteit tanulmányoztatom a hallgatóval</i></p> <p><i>- A hallgatónak önállóan irányított gondozási részfeladatokat adok</i></p> <p><i>- Minden elvégzett feladat után közösen elemezzük, értékeljük a tevékenységét</i></p>
---	---	---

4. Játéksituáció – elemzés szempontjai MINTA

- a játsszó csoportok száma a megfigyelt időszakban
- a játsszó csoportok elhelyezkedése a csoportban, egymáshoz való viszonyuk értékelése
- egy-egy játsszó csoportban a gyermekek létszáma
- játékfajták száma, megnevezése

Egy kiválasztott játékhelyzetre vonatkozó szempontok:

A játék helye: csoportszoba alaprajza, elegendő-e a játéktér (továbbiakban a hospitálási napló szempontjai szerint)

A játék időtartama:

A játékfajták megnevezése:

A játék elmélyültsége: testtartás, figyelem jelei, stb.

Az együtt játsszó gyermekek kapcsolatai: vezetők-vezetettek viszonya, elfogadás, elutasítás, szabálytudat, a kapcsolatok szerkezete, kooperáció

A kapcsolatok formái: cselekvéses, verbális és metakommunikatív megnyilvánulások

Érzelmi vonatkozások: a gyermekek indulati szintje, örömszínezet jelei, konfliktusmegoldásuk módjai

Az óvodapedagógus vagy a hallgató bekapcsolódásának módja, minősége, fokozatai:

- az óvodapedagógus attitűdje a szabad játék objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésében
- szerepet vállal-e, indokoltan, vagy nem; nem vesz részt a szituációban, indokoltan, vagy nem; konfliktushelyzetek megoldási módja és annak értékelése
- a metakommunikáció alkalmazása széles körű-e; a játéktevékenységében vállalt szerepének direkt vagy indirekt megnyilvánulásainak felsorolása, értékelése
- érvényesül-e a szabad játék túlsúlya – elegendő időt biztosít-e a napirend a szabad játéokra

